

Christine
Féret-Fleury

Dívka,
která
četla
v metru

motto román

Dívka, která četla v metru

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz



motto

Christine Féret-Fleury

Dívka, která četla v metru – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2018

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.


ALBATROS MEDIA a.s.

Christine
Féret-Fleury

*Dívka,
která
četla
v metru*

Praha 2018

Přeložila Šárka Belisová

© Éditions Denoël, 2017

Published by arrangement with Lester Literary Agency

Translation © Šárka Belisová, 2018

ISBN tištěné verze 978-80-267-1082-0

ISBN e-knihy 978-80-267-1127-8 (1. zveřejnění, 2018)

*Guillaumovi a Madeleine, mým dětem,
jež považuji za své prvotiny...
A tobě, malý Robine, který jsi přišel na svět,
když jsem dopisovala poslední věty tohoto
románu. Necht' tě knihy, ti „papíroví přátelé“,
věrně provázejí, baví a těší po celý život!*

Vždycky jsem si představoval,
že ráj je cosi jako knihovna.

Jorge Luis BORGES, *Alef*

1

Ve stanici Bercy vždycky nastupoval muž v zeleném klobouku, pokaždé předními dveřmi vagonu, a přesně o sedmnáct minut později na La Motte-Picquet-Grenelle týmiž dveřmi vystupoval – bývalo to ve dnech, kdy nic nenarušovalo plynulý sled zastávek, zvonění a kovových klapnutí, ve dnech, které se obešly bez tlačenic, karambolů, výstražných hlášení nebo zastavování soupravy z důvodu regulace dopravy. V takových těch normálních dnech, kdy máte pocit, že jste součástí dobře promazaného stroje, obřího mechanického tělesa, kde si každý, ať chce nebo ne, nachází své místo a hraje svou roli.

Juliette se ukrývala za slunečními brýlemi motýlího tvaru a velkou šálou, kterou své holčičce v roce 1975 upletla bábinka Adrienne – za šálou přesně dva a půl metru dlouhou a bledě modrou jako vzdálené vrcholky Pyrenejí viditelné v létě o sedmé večer z městečka Prades při pohledu směrem k hoře Canigou. Napadala ji myšlenka, jestli má její existence na světě

větší význam než život pavouka, jehož ten den utopila ve sprše.

Nedělalo jí to dobře – namířit proud vody na černé chlupaté tělíčko a koutkem oka sledovat, jak zběsile škube tenkýma nožkama a pak se vmžiku svine, jak se točí ve víru, stejně lehké a bezvýznamné jako vlněné vlákno vytržené z jejího oblíbeného svetru, než ho voda spláchně do odtokového otvoru, který pak Juliette rázně zašpuntuje.

Nijak se to nelišilo od počínání sériového vraha. Pavouci denně vylézali nahoru, vystupovali z kanalizace po okružní plavbě, která začínala bůhvídkde. Co když to byli pořád titíž, kteří se, vrženi do nepředstavitelných ponurých hlubin, do útrob města podobných ohromné páchnoucí jímcě kypící životem, rozbalovali, oživali a pokračovali ve své cestě vzhůru, téměř vždy odsouzeni k nezdaru? Juliette, zhnusená provinilá vražedkyně, v sobě shledávala rysy nelítostného božstva, a přitom roztržitého nebo většinou příliš zaměstnaného, než aby plnilo své poslání, takže nad otvorem vedoucím do podsvětí bdělo jen takto nárazově.

V co asi pavouci doufali, když se jim podařilo dorazit nahoru suchou nohou – jestli to tak lze říci? Kam měli namířeno a s jakým cílem?

* * *

Odpovědi by se Juliette snad mohlo dostat od muže v zeleném klobouku, kdyby se ho osměli-la zeptat. Každé ráno otevřel aktovku a vytáhl z ní knihu v tenkém, téměř průsvitném papíře, také zbarveném do zelena, a pomalými přesnými pohyby ji vybalil. Poté vsunul prst mezi stránky, které oddělovala záložka z téhož papíru, a začal číst.

Knihla měla název *Dějiny bmyzu prospěšného člo-věku, zvířatům a umění, rozšířené o dodatek věnovaný hubení bmyžích škůdců*.

Pohládl vazbu z hnědé kropenaté kůže, hřbet zdobený zlatými vlákny, na němž název vynikal na červeném podkladu.

Knihu otevřel, přiblížil si ji ke tváři a s přivře-nýma očima vdechoval její vůni.

Přečetl z ní dvě nebo tři stránky, víc ne, jako když si gurmán stříbrnou lžičkou pochutnává na minivětrničcích z odpalovaného těsta se šlehač-kou. Na tváři se mu rýsoval záhadný spokoje-ný úsměv, který si fascinovaná Juliette spojovala s kočkou Šklíbou z *Alenky v říši divů*.

Tenhle úsměv v zastávce Cambronne vystřídal výraz zklamání a lítosti. Muž zabalil knížku do papíru, uložil ji zpátky do aktovky a cvakl spo-nami. A vstal. Ani jednou nespočinul pohledem na Juliette nacházející se přímo naproti němu, at' už seděla, nebo stála a držela se tyče denně leš-

těné stovkami dlaní v rukavicích nebo bez nich, a hltala ho očima.

Vzdaloval se drobnými kroky, mimořádně rovný ve svém plášti zapnutém ke krku a v klobouku nachýleném nad levé obočí.

Bez toho klobouku, bez toho jeho úsměvu, bez té aktovky, kde měl svůj poklad zavřený na zámek, by ho Juliette pravděpodobně nepoznala. Byl to muž, jakých vidáme spousty, ani pohledný ani ošklivý, ani přitažlivý ani odpudivý. Trochu tlustý postarší chlápek neurčitého věku, pokud se chceme uchýlit ke klišé.

Muž.

Nebo spíš – čtenář.

„Včela, hedvábník, klenutec, črvec, rak, stínky zední, španělské mušky a další.“

„Co to plácáš?“

Juliette, která si pobrukovala, sebou trhla.

„Ále nic. Něco jako rozpočítadlo... Pokoušela jsem se vybavit si jména...“

„Dostala jsem výsledky k PENB toho bytu na Voltairově bulváru,“ oznámila jí Chloé, která ji neposlouchala. „Tu složku máš u sebe ty?“

Juliette se zpožděním přikývla. Stále myslela na toho muže se zelenou knihou, na hmyz, pavouky – ten den ráno utopila dva.

„Dej mi ji. Já ji zařadím.“

Otočila se i se židlí, z police zakrývající celou stěnu kanceláře vytáhla desky a papíry do nich uložila. Všimla si, že karton svou žlutou barvou připomíná moč. Smutnější už mu vybrat nemohli. Celá ta zvlněná stěna ježící se štítky, které se na rozích odlepovaly, působila dojmem, že člověka každým okamžikem zavalí jako lavina bahna. Juliette zavřela oči a představila si čvachtavý zvuk, probublávající plyn na hladině včetně zápa- chu, a rázně si zacpala nos, aby potlačila nevol- nost, která jí stoupala do hrdla.

„Co je?“ zeptala se Chloé.

Juliette pokrčila rameny.

„Nejsi v tom?“ zeptala se kolegyně naléhavě.

„Ani náhodou. Ale říkám si, jak to děláš, že se ti neprotiví před tím pracovat... Ta barva je k zblití.“

Chloé na ni vytřeštila oči.

„K zblití,“ opakovala Juliette a oddělovala při tom jednotlivé slabiky.

„To jsou kecy. Už jsem slyšela všelijaké kravi- ny, ale takovouhle ještě ne. Vždyť jenom slouží jako obal, sice hnusný, o tom žádná, ale... Váž- ně jseš v pohodě?“

Juliette zabubnovala prsty do desky svého sto- lu v přerývaném rytmu: *Včela, hedvábník, klenutec, červec, rak, stínky zední, španělské mušky, pijavky...*

„Naprosto,“ odvětila. „Co čteš v metru?“

2

Byla tam ta stará paní, pak studentka matematiky, ornitolog amatér, zahradník a také ta zamilovaná – alespoň Juliette tak připadala, podle lehce zrychleného dechu a nepatrných slziček, které se jí perlily na řasách, když dospěla do třetí čtvrtiny romantického příběhu, který hltala z tlustých svazků s ohmatanými rohy, čtených stále dokola. Na obálce často bývala na krvavě rudém podkladu znázorněna dvojice v těsném objetí nebo sugestivní krajka na balkonetce. Holá mužná hrud', bedra, pomačkané prostěradlo nebo dva manžetové knoflíčky, strízlivě rozložený název, zvýrazněný například rukojetí jezdeckého bičíku potaženou kůží, no a pak ty slzy, kterých mezi dívčinými řasami od nějaké 247. strany (to si Juliette ověřila, když sousedce nenápadně do knihy nahlédla) přibývalo a jež jí pak pozvolna klouzaly k čelisti, zatímco se jí přivírala víčka a oblá ňadra se v malém přiléhavém, velmi cudném topu nadzvedla mimovolným povzdechem.

Proč zrovna 247. strana? napadlo Juliette s pohledem upřeným na rozevřený deštník uhánějící po nástupišti stanice Duplex, který chránil před šikmými poryvy deště celou rodinu, což vytušila jen z nohou – nožek ve světle hnědých hedvábných punčochách, velkých nohou v džínách a nožiček v proužkovaných punčocháčích. K čemu tam došlo, jaká se tam asi náhle objevila emoce, jaká trhlina, jaká svíravá úzkost, jaký zachvěv vášně nebo odevzdanosti?

Zasněně koncem prstů poklepala na obal své vlastní knihy, kterou často už ani neotvírala, plně zaujatá pozorováním lidí kolem sebe. Svazek kapesního formátu s ořízkou poskvrněnou od kávy a odřeným hřbetem putoval z tašky do tašky, počínaje velkým žebřadlem v úterý, kdy si cestou z agentury chodívala nakoupit, až po malou kabelku, kterou si brávala v pátek večer do kina. Pohlednice zasunutá mezi 32. a 33. stranou se odtamtud za víc než týden nepohnula. Krajinu, kterou znázorňovala, mozaiku polí hnědých tónů a v dálce horskou vesničku, si teď spojovala se starou paní, s tou, co vždycky listovala stejnou sbírkou receptů a občas se usmála, jako kdyby jí popis nějakého pokrmu připomněl jistou pošetilost mládí; a občas pak kuchařskou knihu na chvíli zavřela, položila si na ni ruku, na níž neměla žádný prstýnek, a oknem sledovala nákladní

čluny plující po Seině proti proudu nebo střechy nablýskané deštěm. Text obálky byl v italštině, vystředěný nad fotografií dvou baculatých paprikových lusků, fenyklu a mozzarely ukrojené nožem s kostěnou rukojetí.

*Včela, bedvábník, klenutec, červec, rak, stínky žední, španělské mušky, pijavky... Carciofi, arancia, pomodori, fagiolini, zucchini... Crostata, lombatina di cervo, gamberi al gratin...*¹ Slova-motýli poletovala v přeplněném vagonu, než usedla na konečky Juliettiných prstů. Ten obraz jí připadal naivní, ale nic jiného ji nenapadlo.

Ostatně proč zrovna motýli? Proč ne třeba světlušky, blikající pár vteřin, než zhasnou? Kdy vůbec svatojánské mušky viděla? Vlastně nikdy. Žádné už nejsou, nikde, toho se obávala. Zůstaly jenom vzpomínky. Na babičku, co jí upletla šálu. A co se podobala té staré paní s kuchařkou, se stejně vlídnou mírumilovnou tváří, stejnýma, poněkud silnýma rukama s krátkými prsty, v jejím případě ozdobenými jediným kroužkem, výrazným snubním prstenem, který se jí s přibývajícími lety nenávratně vryl do masa jako cejch. Prsten u babičky překrývala zkrabatělá skvrnitá kůže – tělo ten kroužek, ten symbol pohlcovalo

¹ Artyčoky, pomeranče, rajčata, fazolky, cukiny... Koláč, jelení svíčková, gratinovaní raci.

a kontaktem s ním se deformovalo. „Světlušky,“ říkávala, „světlušky jsou spadlé hvězdy. Tehdy jsem byla ještě tak malá, že jsem musela chodit brzy spát, a přitom letní večery bývaly tak dlouhé! Nejméně dvě hodiny pronikalo dovnitř skrz skulinu v žaluziích světlo. Jemně se spouštělo na koberec, stoupalo vzhůru po kovových tyčích u mého lůžka; a pak se najednou měděná koule našroubovaná úplně nahore celá rozzářila. Věděla jsem, že se právě šidím o to nejhezčí, o ten okamžik, kdy se slunce noří do moře a jako by se proměňovalo ve víno nebo v krev. V tu chvíli jsem si na noční košili udělala uzel, víš? Pořádně utažený kolem pasu. Přidržívala jsem se plazící se révy a slézala dolů. Jako opravdová opice. A běžela jsem až na kraj pole, tam, odkud bylo vidět moře. Pak, když už se setmělo, jsem se houpala na věčně otevřených vrátkách u ohrady za stavením, kde se chovali bourci morušoví... Právě tam jsem je spatřila. Objevily se zčistajasna. Nebo vyletěly ze země. To jsem se nikdy nedozvěděla. Tiché, zavěšené ve vzduchu, usazené na stéblech trávy... Ani jsem se nepohnula, dokonce jsem se ani neodvážila dýchat. Byla jsem uprostřed hvězd.“

Metro zpomalovalo, jak se blížilo do stanice. Sèvres-Lecourbe. Ještě celé tři zastávky, nebo už jen pouhé tři, to záleželo na dnech a Juliettině náladě. Vibrující kov, zvukové znamení. Náhle

vstala a protáhla se dveřmi ve chvíli, kdy se zavíraly. Přivřely jí cíp saka. Prudkým trhnutím ho vyprostila a znehybněla na nástupišti, trochu zadýchaná, zatímco se souprava vzdalovala. Několik postav zachumlaných v tlustých kabátech spěchalo ranní šedí k východu. Kdo by bloumal v únorovém ránu ulicemi s nosem zdviženým a pohledem zkoumajícím tvary mraků nebo slídícím po nějakém novém butiku či krámku s keramikou? Nikdo. Lidé se přesouvali z pohodlí domova do tepla své kanceláře, pili kávu, se zíváním komentovali úkoly, drby, novinky dne – pokaždé depriující. Stanici, na níž Juliette denně vystupovala, a dveře od agentury dělila pouhá jedna ulice, kterou musela přejít na druhou stranu. Pár schodů, kus chodníku a pak vlevo výkladní skříně čistírny, tabáku a kebabu. V té, co patřila trafice, začínal už na umělý vánoční stromek, ještě ověšený řetězy a mašlemi z lesklého papíru, sedat prach. Červená čepice s bílou bambulí, kterou mu dali na špici místo hvězdy, visela dolů jako mokrý hadr.

Chtěla vidět něco jiného. Juliette zamířila k tabuli s plánkem čtvrti, zavěšené na konci stanice: když se dá první ulicí po své pravici a pak ještě jednou zahne vpravo na druhé křižovatce, bude tam za deset minut a ani o fous víc. Krátkou chůzí se zahřeje. Ani nepříjde pozdě, tedy skoro. Agenturu každopádně otevře Chloé. Ta dívka se

vyznačovala až chorobnou přesností a vedoucí pan Bernard nepřicházel dřív než v půl desáté.

Juliette se rychlým krokem pustila ulicí a pak se přinutila zpomalit. Bylo třeba zbavit se zlozvyku hnát se vpřed s očima upřenýma k cíli. Nic vzrušujícího ji nečekalo, vůbec nic: spisy, které bylo nutné doplnit a založit, dlouhý seznam nudných úkonů, jedna prohlídka, možná dvě. V příznivé dny. Když si představí, že kvůli tomu si tohle povolání vybrala!

Kvůli kontaktu s lidmi, jak to upřesňoval inzerát, na který odpověděla, mít kontakt s lidmi, ano, to chtěla, přiblížit se k druhým a číst jim v očích jejich sny a přání, dokonce jim je splnit dřív, než je vysloví, najít jim hnízdo, kde by se tyhle sny mohly rozvinout, kde by se bojácným vrátila sebe-důvěra, kde by smutní znovu s úsměvem hleděli životu vstříc, kde by děti vyrůstaly chráněny před plenícími vichry vyvracejícími vše z kořenů, kde by staří a vyčerpaní mohli bez úzkosti čekat na smrt.

Ještě měla v paměti svou první prohlídku, dvojici uspěchaných třicátníků. Než vstoupili do budovy, navrhla jim dát si nejdřív kávu – potřebuju vás líp poznat, udělat si co nejpřesnější představu o vašich očekáváních, oznámila jim sebejistě, ačkoli se v tom okamžiku zdaleka tak necítila. Co nejpřesnější představu o vašich očekáváních –

připadalo jí, že ta formulace zní dobře, přečetla si ji v pokynech, které od vedení agentury dostával každý zaměstnanec, ale ten muž na ni pozorně pohlédl se zdviženým obočím a pak si významně poklepal na hodinky. Žena si na displeji chytrého telefonu pročetla zprávy a ani nezvedla oči, dokonce ani na schodech cestou nahoru, zatímco ztuhlá Juliette odříkávala údaje, které se večer předtím nabiflovala – otesaný kámen a kouzlo haussmannovského stylu, ráda bych vás upozornila na dlažbu v hale, zrestaurovanou tak, aby se zachovaly původní části, je tu absolutní klid, výtah máte až do čtvrtého patra a povšimněte si tloušťky koberce na schodech. Zdálo se jí, jako by její hlas, směšně vysoký, přicházel odkudsi zdálky, hlas holčičky, která si hraje na dámu, bylo jí sebe samé líto a hrdlo jí svíralo absurdní nutkání se rozplakat. Dvojice klientů si spěšně prošla byt tři plus jedna s okny do dvora, zatímco ona je zadýchaně následovala. Slova vzlétala vzhůru, strkala se mezi sebou, krásně vysoké stropy, stylové krbové římsy, broušení diamantovou technikou, to je vzácnost, možnost vybudovat si místnost navíc nebo pracovnu vestavěním mezipatra... Vůbec ji neposlouchali, ani se na sebe nepodívali, na nic se nezeptali. Statečně se je pokusila vyzpovídat, hrajete na klavír, máte děti nebo...? Bez odpovědi. Vtom klopýtla o paprsek světla, který proti-

nal parketovou lamelu pokrytou tenkou vrstvičkou prachu, a její čím dál vzdálenější hlas zeslábl natolik, že bylo zhora nemožné, aby ho někdo slyšel: za svoje úžasné prosvětlení byt vděčí tomu, že od devíti hodin proniká do kuchyně slunce... Byli už pryč, běžela za nimi, aby je dohonila. Na ulici muži podala vizitku a on si ji strčil do kapsy, ani na ni nepohlédl.

To už věděla, že je víckrát neuvidí.

Křik racka vrátil Juliette do reality. Znehybněla a zvedla oči. Pták s roztaženými křídly nad její hlavou opisoval kruhy. Pod ním proklouzl nízký mrak, rackův zobák a tělo zmizely, zůstaly jen špičky křídel a ten křik, který se odrážel od vysokých stěn. Prudce se setmělo. Mladá žena ucítila na tváři poryv větru a zapotácěla se. Vzápětí se vzpamatovala a rozhlédla se kolem sebe. Ulice byla ponurá, liduprázdná, lemovaná budovami, jejichž hrubá omítka s dlouhými vlhkými pruhy prýskala. Co tady vlastně pohledává? Zachvěla se, zabořila nos do teplé šály a pokračovala v chůzi.

„Zaïde!“

To volání přišlo jakoby z velké výšky, ale děvčátko, které běželo proti ní, ho nedbalo, mrštně se prosmýklo mezi Juliette a převrácenou popelnicí přetékanými plasty určenými k recyklaci a dál

poskakovalo po kluzké vozovce. Juliette se otočila, aby viděla, jak se vzdaluje s vířící sukni, se zeleným svetříkem, dvěma tančícími copy... a její pohled padl na vysoká zrezivělá kovová vrata, která držela v pootevřené poloze kniha – *knihy*.

K bráně byla přibitá smaltovaná destička, která jako by přímo vypadla z válečného filmu, pomyslela si Juliette, a protáhlými modrými písmeny oznamovala: *Knihy bez hranic*.

3

Juliette udělala ještě tři kroky, natáhla paži a zlehounka se dotkla listů zvlněných vlhkostí. Špičkou jazyka si olízla horní ret. Při pohledu na knihu zaklíněnou mezi dvěma těžkými plechy se jí dělalo skoro ještě hůř, než když topila pavouka. Zlehka přitiskla rameno na jedno křídlo brány a zatlačila; svazek sklouzl o něco níž. Chytila ho a stále zapřená o vrata ho otevřela a přiblížila si ho k obličejí.

Knihy jí vždycky voněly, bavilo ji k nim čichat, hlavně k těm z druhé ruky, které si koupila v antikvariátu. Ale i nové knihy měly různé vůně podle použitého papíru a lepidla, ale byly němé, nemohly mluvit o rukou, jež je držely, o domech, v nichž přebývaly, neměly žádnou vlastní historii, jejich příběh byl tak jiný než ten, který vyprávěly, byl to příběh paralelní, rozptýlený, skrytý. Některé byly cítit zatuchlinou, jiné si mezi stránkami vytrvale uchovávaly pachové stopy po kari, čaji nebo vysušených okvětních plátcích, rohy stránek občas hyzdily mastné skvrny od másla. Dlouhá

tráva utržená za letního odpoledne, aby posloužila jako záložka, se dávno rozpadla v prach; podtržené řádky nebo poznámky na okraji připomínaly deníkové záznamy, životopisnou črtu, občas svědectví o rozhořčení, rozchodu.

Tenhle svazek byl cítit ulicí – směsí rzi a kouře, guána a spálených pneumatik. Kupodivu ale také mátou. Z ohybu stránky se uvolnily její snítky, neslyšně vypadly na zem a mátová vůně zesílila.

„Zaïde!“

Další zavolání, dusot běžících nohou; Juliette cítila, jak do ní narazilo drobné měkké tělo.

„Promiňte, paní.“

Na dítě překvapivě vážný hlas vyjadřoval údiv. Juliette sklopila zrak a její oči se setkaly s hnědým pohledem, tak temným, jako by se panenky rozšířily do velikosti duhovek.

„Já tady bydlím,“ řekla ta malá. „Můžu projít?“

„Samozřejmě,“ odpověděla Juliette tiše.

Nešikovně ukročila stranou a těžké křídlo vrat se pomalu zavíralo. Dívka do něj strčila oběma rukama.

„Kvůli tomuhle tady táta vždycky nechává knížku,“ vysvětlila trpělivě. „Klikou mi to jde moc těžko.“

„Ale proč zrovna knížku?“

Ta otázka jí vyklouzla z úst jako výčitka. Juliette cítila, že zrudla, což se jí už dlouho nestalo – hlavně ne před desetiletým prckem.

Zaide – jak hezké jméno! – jen pokrčila rameny.

„Jenže on těmhle říká ‚kukačky‘. Legrační, co? Jako ptáci. Mají třikrát nebo čtyřikrát po sobě stejnou stránku, nebyly dobře vyrobené, chápeš? Nedají se číst. Teda ne úplně normálně. Ukaž tuhle!“

Dítě natáhlo krk dopředu, zavřelo oči a čichlo si.

„Zkusila jsem to číst. Je to blbost, nějaká holka potká kluka, nesnáší ho, a potom ho miluje, jenže on zase nesnáší ji a... Samou nudou jsem tam dala dovnitř lístky máty, aby ta knížka aspoň voněla.“

„To byl dobrý nápad,“ řekla tiše Juliette.

„Chceš jít dál? Ty patříš ke knihotoči? Nikdy jsem tě neviděla.“

Ke knihotoči? Mladá žena zavrtěla hlavou. Při tom slově si představila kolotoče na pouti.

„A nechceš se k němu přidat?“ pokračovala Zaide. „Je to sranda. Pojd', půjdeme za tátou.“

Juliette znovu udělala náznak odmítavého gesta. Pak odtrhla pohled od dětské tváře a opět ho upřela na destičku s tajemným, a přitom prostým nápisem – knihy neznají omezení ani hra-

nice, leda občas s výjimkou jazyka, to je jasné – tak proč...

Cítila, jak nemůže udržet myšlenky, přesto si uvědomovala, že čas běží, že je třeba jít, vypadnout z téhle ulice a vrátit se co nejdřív do kanceláře se zářivkami v zadní části agentury, k vůni prachu zažraného do spisů s označením „nemovitosti“ a „klienti“, kde ji čeká nekonečné tlachání Chloé a kašel pana Bernarda, vlhký, nebo suchý, podle ročního období, čtvrtá prohlídka dohodnutá s důchodci, kteří se nedokázali rozhodnout mezi domkem v Milly-la-Forêt a dvoupokojovým bytem u Italské brány ve třináctém obvodu.

„Pojď,“ opakovala Zaïde rozhodně. Vzala Juliette za ruku, vtáhla ji do dvora a knihu pečlivě vrátila do úzkého otvoru ve vratech.

„Tamhle vzadu je kancelář s prosklenými dveřmi. Stačí zaklepat. Já jdu nahoru.“

„Ty nejdeš do školy?“ vyletělo z Juliette bezmyšlenkovitě.

„Ve třídě se nám objevily plané neštovice,“ odpovědělo dítě důležitě. „Všechny nás poslali domů, dokonce mám pro tátu od naší učitelky zprávu. Nevěříš?“

Drobný kulatý obličejík zkrabatila ustaraná grimasa. Mezi rty se objevila špička jazyka, růžového a hladkého, jako květinka z marcipánu.

„Samozřejmě že věřím.“

„Tak to je v pohodě. Jde o to, že vy všichni jste hrozně nedůvěřiví,“ uzavřela dívenka a pokrčila rameny.

Skokem udělala čelem vzad a copy jí znovu poskočily na ramenou. Měla husté hnědé vlasy s medovými odlesky v místech, kam dopadalo světlo. Oba copy byly stejně silné jako její útlá zápěstí.

Zatímco vybíhala po stupních kovového schodiště, které vedlo na dlouhou pavlač podél celého prvního patra budovy – nepochybně bývalé fabriky – Juliette nejistým krokem zamířila ke dveřím, které jí dítě ukázalo. Ani pořádně nevěděla, proč za tou holčičkou jde a podrobuje se jejímu povelu – když se nad tím člověk zamyslel, tak to povel opravdu byl. Nebo že by pokyn? V každém případě podvolovat se bylo naprosto pošetilé – už tak měla zpoždění, věděla to, ani se nemusela dívat na hodinky. Vzduch se v tu chvíli mísil s mírným mrholením, jemně ji štípal do tváří a popoháněl ji, aby si hledala teplé místo a dočasný úkryt... Nakonec to dopoledne nemá na práci nic, co by hořelo... Vždycky se může vymluvit, že se jí pokazila pračka, stejně s ní poslední měsíc pořád něco bylo. Dlouze si o tom povídala s panem Bernardem, měl potřebu ji poučovat o různých typech praček a zdůrazňoval, že německé značky jsou spolehlivější.

Dokonce jí nabízel, že ji v sobotu doprovodí do obchodu, kde dělá vedoucího jeho známý, vzdálený bratranec, slušný člověk, ten jí určitě dobře poradí.

Skleněná výplň dveří se leskla a odrážela kus nebe – vzadu v místnosti ale svítila lampa.

Juliette zaklepala.